

РЕШЕНИЕ

№ 9223

гр. София, 19.06.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 56 състав,
в публично заседание на 29.05.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мария Ситнилка

при участието на секретаря Макрина Христова, като разгледа дело номер **3978** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по чл. 145 и сл. от Административно процесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 40, ал. 2 от Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ).

Образувано е по жалбата на А. Г. Ч. (журналист от екипа на сайта за разследваща журналистика „бърд.бг“) чрез пълномощник адв. И. против изричен отказ за предоставяне на достъп до обществена информация, обективиран в решение № КА-415/14.03.2024 г. на административния секретар на Държавна агенция „Национална сигурност“. Обосновават се съображения за незаконосъобразност на оспорения административен акт, поради липса на компетентност, неспазване на изискуемата се по чл. 38 от ЗДОИ форма, съществени нарушения на процесуалните правила и неправилно прилагане на материалния закон. Изтъква се, че търсената информация изпълва и двата компонента на чл. 2, ал. 1 от ЗДОИ-свързана е с общественения живот на страната и посредством нея търсещият информацията може да си състави собствено мнение за дейността на задължения по закон субект. В оспореното решение липсва посочване на фактическите и правни основания за неговото издаване. Единственото, което е направено от издателя на акта е да цитира разпоредби от ЗДОИ. Изрично се позовава на нормата на чл. 13, ал. 3 от ЗДОИ, доколкото от създаването на тази информация са изтекли много повече от две години. Претендира се отмяната на оспореното решение и задължаване на административния орган за предоставяне на достъп до заявената обществена информация, както и присъждане на направените по делото разноски, съобразно приложен списък по чл. 80

от ГПК.

Ответната страна - Административният секретар на Държавната агенция „Национална сигурност“, чрез процесуалния си представител изразява становище за неоснователност на жалбата. Намира, че издадения административен акт е законосъобразен и не са налице основания за неговата отмяна. Моли за отхвърляне на жалбата по съображения, подробно изложени в депозираните по делото писмени бележки.

Административен съд София-град след като обсъди доводите на страните, прецени представените по делото доказателства и извърши проверка на оспорения акт в съответствие с разпоредбата на чл. 168 от АПК, за да се произнесе съобрази следното: Административното производство е образувано по заявление вх. № РД-780/01.03.2024 г. на А. Г. Ч., адресирано до Държавна агенция „Национална сигурност“ за предоставяне на достъп до следната информация: „.. какво е било становището на ДАНС за придобиването на българско гражданство от руския гражданин А. Е. М., с български ЕГН [ЕГН] - позитивно или негативно?“.

По заявлението е постановено решение № КА-415/14.03.2024 г. от административния секретар на ДАНС, с което е отказан достъп до търсената информация. Решението е мотивирано с това, че търсената информация няма характеристиките на обществена такава по смисъла на чл. 2, ал. 1 от ЗДОИ, тъй като не е свързана с обществения живот в Република България и не дава възможност за съставяне на мнение за начина на работа на ДАНС, като задължен субект по ЗДОИ, а представлява „лични данни“ и спрямо нея е налице изключението по чл. 2, ал. 5 от ЗДОИ. От правна страна отказът е мотивиран с чл. 28, ал. 2 във връзка с ал. 1 и чл. 2, ал. 1 и ал. 5 от ЗДОИ.

Въз основа на така установеното от фактическа страна, настоящият съдебен състав обосновава следните правни изводи:

Жалбата е ПРОЦЕСУАЛНО ДОПУСТИМА. Подадена е срещу акт, който може да бъде оспорен по съдебен ред и от лице, легитимирано да го направи в качеството си на неблагоприятно засегнат адресат, доколкото с него е отказан достъп до търсена информация.

Разгледана по същество жалбата е ОСНОВАТЕЛНА по следните съображения:

В предварителен порядък за пълнота на проверката по чл. 168 от АПК, следва да се отбележи, че оспореното решение е издадено от компетентен административен орган - "задължен субект" по смисъла на чл. 3, ал. 1 от ЗДОИ в условията на делегирана със заповед № 3-1694/29.06.2024 г. на председателя на ДАНС компетентност.

Обществените отношения, свързани с правото на достъп до обществена информация са уредени в ЗДОИ. Редът и условията за предоставяне на достъп до обществена информация са подробно регламентирани в глава III на ЗДОИ. В чл. 28, ал.1 от ЗДОИ е установено изрично задължение на субектите по чл. 3 да разгледат подадените до тях заявления за достъп до търсената информация, като това задължение е скрепено със срок - не по-късно от 14 дни след датата на регистриране на заявлението. Съгласно, ал. 2 на чл. 28 ЗДОИ в определения от закона срок органите или изрично определени от тях лица вземат решение за предоставяне или за отказ от предоставяне на достъп до исканата обществена информация, за което уведомяват писмено заявителя.

По силата на чл. 38 от ЗДОИ административният орган е задължен в решението си за отказ за предоставяне на обществена информация да посочи правното и фактическо основание за отказ по този закон, при наличие на изпълнена процедура по глава Трета

от закона (чл. 24 и сл.). Нарушаването на така установената в закона форма и съдържание на произнасянето на задължения по закона субект по отправено до него искане за достъп до обществена информация представлява нарушение по чл. 146, т. 2 от АПК.

В настоящия случай, в оспорения административен акт липсва посочване на правното основание за постановяването му. Не е посочена нито една от визираните в чл. 13, ал. 2 от ЗДОИ хипотези на ограничаване на правото на достъп до обществена информация, нито е посочено някое от установените в чл. 37 от ЗДОИ основания за отказ. Като фактическо основание административният орган се е задоволил единствено да посочи, че търсената информация не е свързана с обществения живот в Република България и не дава възможност за съставяне на мнение за начина на работа на ДАНС.

Също така, в мотивната част на оспореното решение липсват мотиви за наличието или липсата на надделяващ обществен интерес, съгласно установената в чл. 13, ал. 4 от ЗДОИ забрана за ограничаване на правото на достъп до служебна обществена информация при наличието на надделяващ обществен интерес. Липсата на изложени мотиви в изтъкнатата насока възпрепятства упражняването на съдебен контрол за законосъобразност на оспореното решение по отношение на забрана по чл. 13, ал. 4 от ЗДОИ. Това нарушение по същността си представлява самостоятелно основание за отмяна на оспорения отказ, тъй като от една страна ограничава правото на защита на неговия адресат, а от друга възпрепятства осъществяването на съдебния контрол за законосъобразност.

На следващо място, с оглед разрешаването на правния спор следва да се посочи, че ЗДОИ регламентира един от правните способности за упражняване на конституционното право на достъп до информация. В чл. 2, ал. 1 от ЗДОИ законодателят е дал легална дефиниция на понятието обществена информация, достъпът до която законът регламентира. Именно по отношение на тази информация законодателят е вманил изричното задължение на задължените, по смисъла на чл. 3, ал.1 от ЗДОИ, правни субекти да я предоставят. Разбира се, ЗДОИ не е средство за получаване на всякаква информация от държавните органи. Член 4, ал.1 от ЗДОИ определя, че законът се прилага тогава, когато в друг закон не е предвиден специален ред за търсене, получаване и разпространяване на такава информация. В настоящия случай, не се твърди и не се установява от данните по делото да е налице друг специален ред за достъп до исканата информация, дерогиращ приложимостта на нормите на ЗДОИ. Не може да бъде споделено твърдението на административния орган, че търсената информация представлява „лични данни“ и съгласно чл. 2, ал. 5 от ЗДОИ е изключена от приложеното поле на ЗДОИ. С депозираното заявление е поискан достъп до информация отнасяща се до становището (положително или отрицателно) на ДАНС в производството по придобиване на българско гражданство от руския гражданин А. Е. М., но не и до данни включени в понятието „лични данни“ по смисъла на чл. 4, т. 1 от Регламент (ЕС) 2016/679.

Легалната дефиницията на понятието "обществена информация" е дадена в разпоредбата на чл. 2, ал. 1 от ЗДОИ, съгласно която обществена информация по смисъла на този закон е всяка информация, свързана с обществения живот в Република България и даваща възможност на гражданите да си съставят собствено мнение относно дейността на задължените по закона субекти. Съгласно цитираното определение в обхвата на "обществена информация" по смисъла на ЗДОИ попадат

всички данни относно обществения живот, съдържащи се в документи и други материални носители на данни, създавани, получавани или съхранявани от задължените по ЗДОИ субекти. Съгласно чл. 9 от ЗДОИ обществената информация е официална и служебна, като според разпоредбата на чл. 10 от ЗДОИ официална е информацията, която се съдържа в актовете на държавните органи и на органите на местното самоуправление при осъществяване на техните правомощия, а съгласно чл. 11 от ЗДОИ служебна е информацията, която се събира, създава и съхранява във връзка с официалната информация, както и по повод дейността на органите и техните администрации. С оглед на тези легални определения и предвид наличната информация по делото, настоящият съдебен състав намира, че информацията, по отношение на която е постановен отказ за предоставяне, е служебна по своя характер, тъй като е свързана с дейността на ДАНС в процедурата по придобиване на българско гражданство. Съгласно чл. 33, ал. 3 от Закона за българското гражданство, ДАНС е нормативно задължена да предостави на Съвета по гражданството становище представляват ли кандидатите за българско гражданство заплаха за националната сигурност.

Съгласно чл. 13, ал. 1 от ЗДОИ достъпът до служебна обществена информация е свободен, като в ал. 2 са предвидени случаите, при които достъпът до такава информация може да бъде ограничен: 1. информацията е свързана с оперативната подготовка на актовете на органите и няма самостоятелно значение /мнения и препоръки, изготвени от или за органа, становища и консултации/; 2. информацията съдържа мнения и позиции във връзка с настоящи или предстоящи преговори, водени от органа или от негово име, както и сведения, свързани с тях и е подготвена от администрациите на съответните органи. Тези ограничения не се прилагат след изтичане на 2 години от създаването на такава информация „чл. 13, ал. 3 от ЗДОИ).

В настоящия случай, по делото не е спорно, че поисканата от оспорващия информация отговаря на законовото определение, тъй като с получаването ѝ ще си създаде мнение относно дейността на задължения субект във връзка с упражняване на предоставените му от ЗБГ правомощия по изразяване на становище в производство по придобиване на българско гражданство. Квалифицирането на исканата информация като обществена е достатъчно основание за възникване на задължението на ответника, при спазване на принципите, прогласени в нормата на чл. 6 от ЗДОИ, да осигури достъп на молителя до нея. Противно на изложеното в оспорения отказ търсената обществена информация отговаря на изискванията на чл. 2, ал. 1 от ЗДОИ. Същата безспорно е свързана с обществения живот на страната и посредством нея търсещия достъпа може да си състави собствено мнение относно дейността на ДАНС в производството по придобиване на българско гражданство.

В оспореното решение липсват мотиви дали търсената информация попада в приложното поле на ограничението по чл. 13, ал. 3 от ЗДОИ.

Не на последно място, липсват данни от страна на административният орган да е извършена преценка за наличието или липсата на надделяващ обществен интерес. Разпоредбата на чл. 13, ал. 4 от ЗДОИ постановява, че достъпът до служебна обществена информация не може да бъде ограничаван при наличие на надделяващ обществен интерес. Наличието на надделяващият обществен интерес е дефинирано в §1, т.6 от Допълнителните разпоредби на ЗДОИ - когато чрез исканата информация се цели разкриване на корупция и на злоупотреба с власт, повишаване на прозрачността и отчетността на субектите по чл. 3 ЗДОИ. Преценката за

наличието/липсата на надделяващ обществен интерес е елемент от фактическия състав на хипотезата по чл. 13, ал. 4, ЗДОИ, поради което и същата е в тежест на административния орган, съобразно принципа за служебното начало и задължението му за изясняване на фактите и обстоятелствата, съобразно текста на чл. 35 от АПК. Видно от съдържанието на решението, в случая административният орган не е изложил мотиви в тази насока.

По изложените съображения, оспореният отказ за достъп до обществена информация следва да бъде отменен, а преписката да се върне на административния орган за ново произнасяне, при спазване на изискването за форма и излагане на конкретни фактически и правни основания. При новото произнасяне, ответникът следва да съобрази и разпоредбата на чл. 13, ал. 4 от ЗДОИ, съгласно която достъпът до служебна обществена информация не може да се ограничава при наличие на надделяващ обществен интерес.

С оглед изхода от спора, на основание чл. 143, ал. 1 в полза на оспорващия следва да бъдат присъдени разноски. Същите са в претендиран и доказан размер 1210 лева, от които 1200 лева - адвокатско възнаграждение и 10 лева - държавна такса.

Предвид изложеното и на основание чл. 172, ал. 2, чл. 173, ал. 2 и чл. 174 от АПК Административен съд София - град, Второ отделение, 56-ти състав

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ по жалбата на А. Г. Ч. изричен отказ за предоставяне на достъп до обществена информация, обективиран в решение № КА-415/14.03.2024 г. на административния секретар на Държавна агенция „Национална сигурност“.

ИЗПРАЩА преписката на административния секретар на Държавна агенция „Национална сигурност“ за ново произнасяне по заявление вх. № РД-780/01.03.2024 г. на А. Г. Ч. при спазване на законоустановените срокове и при съобразяване указанията по тълкуването и прилагането на закона, дадени в мотивите на решението.

ОСЪЖДА Държавна агенция „Национална сигурност“ да заплати на А. Г. Ч. разноски по делото в размер на 1210 /хиляда двеста и десет/ лева.

Решението е окончателно.

СЪДИЯ: